

ZAKON O OSNOVNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Svrha obrazovanja je da kroz optimalni intelektualni, fizički, moralni i društveni razvoj pojedinca, a u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini Zakona i poštivanju ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

Član 2.

Opći ciljevi obrazovanja proizilaze iz općeprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, historijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi obrazovanja su:

- a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;
- b) osiguravanje optimalnog razvoja za svaku osobu uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu sa njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima;
- c) promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i pripreme svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;
- d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznajući ih i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u BiH i svijetu;
- e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnosti izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine;
- f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;
- g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;
- h) podsticanje cjeloživotnog učenja;

Član 3.

Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u odgovarajućem obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju osiguranje jednakih uslova i prilika za sve, za početak i nastavak daljeg obrazovanja.

Odgovarajuće obrazovanje podrazumijeva obrazovanje koje u skladu s utvrđenim standardima osigurava djetetu da na najbolji način razvije svoje urođene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti na svim nivoima obrazovanja.

Član 4.

Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju utvrđuju se principi osnovnog odgoja i obrazovanja učenika, koje se ostvaruje u ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja.

Ovim zakonom naročito se reguliše:

- a) Osnivanje, organizacija i finansiranje osnovnih škola,
- b) Upravne strukture škola i procedura izbora nastavnika i drugih zaposlenika,
- c) Status nastavnika i drugih zaposlenika u školi, stručni razvoj i nadzor nad radom nastavnika,
- d) Status učenika,
- e) Druga pitanja vezana za aktivnosti osnovnih škola.

Osnovni odgoj i obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Član 5.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja odgoj i osnovno obrazovanje učenika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i učenika sa poremećajima u psihičkom i tjelesnom razvoju, osnovno muzičko obrazovanje, dodatno obrazovanje nadarenih učenika i osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti: redovna, specijalna i paralelna (muzička).

Osnovna škola ima svojstvo pravnog lica.

Član 6.

Osnovno obrazovanje je obavezno za svu djecu, i besplatno osnovno obrazovanje osigurava se svoj djeci. Dijete u smislu ovog Zakona je svaka osoba do navršene šesnaeste godine života. Obavezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. septembra navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od devet školskih godina.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport može na inicijativu ili uz saglasnost roditelja i uz konsultacije s drugim stručnim i nadležnim institucijama, dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Član 7.

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala BiH.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine (bosanski, srpski i hrvatski) upotrebljavat će se u svim školama, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Svi učenici će u školama izučavati pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Osnovna škola osigurava kroz cjelokupan odgojno-obrazovni rad zastupljenost obaju pisama (latinice i ćirilice) s tim da u prva tri razreda učenici savladaju oba pisma.

Svi nastavnici će biti posebno obučeni da predaju razlike između tri zvanična jezika Bosne i Hercegovine kako je to relevantno za predmete koje predaju.

Jezik i kultura nacionalnih manjina koje žive u BiH poštivat će se i uklapati u školu u skladu sa Zakonom o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina.

Član 8.

Kada u osnovnoj školi ima pripadnika nacionalnih manjina, a koji žele pohađati nastavu iz svog maternjeg jezika za njih se u školi organizuje i izvodi nastava na maternjem jeziku.

Član 9.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo da stiču odgoj i osnovno obrazovanje u školama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton) po odredbama ovog Zakona.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču odgoj i osnovno obrazovanje u školama Kantona, po odredbama ovog Zakona, u skladu sa Konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Član 10.

Škola će unapređivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Imajući na umu različitost ubjeđenja kroz vjerovanja u BiH, učenici će pohađati časove vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim ubjeđenjem ili ubjeđenjima njihovih roditelja.

Škola ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike, a škola je obavezna za te učenike organizovati neku drugu nastavnu ili izvan nastavnu aktivnost u vremenu trajanja nastave vjeronauke.

II OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 11.

Osnovnu školu može osnovati domaće i strano pravno ili fizičko lice u svim oblicima svojine.

Redovnu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu, paralelnu (muzičku) školu i specijalni zavod u kome se organizuje odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece sa smetnjama u psihičkom ili tjelesnom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu u državnoj svojini osniva Skupština Kantona, u skladu sa principima i standardima utvrđenim ovim Zakonom kao i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Osnovna škola se osniva u skladu sa dugoročnim programom razvoja i koncepcijom odgoja i osnovnog obrazovanja, koji donosi Skupština Kantona, na prijedlog općine.

Aktom o osnivanju osnovne škole utvrđuje se naziv, djelokrug rada u skladu sa nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) i druga pitanja od značaja za rad osnovne škole.

Privatnu školu mogu osnovati domaće i strane fizičke ili pravne osobe u skladu sa principima i standardima utvrđenim ovim Zakonom i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim u propisima u oblasti obrazovanja.

Prava i obaveze osnivača i osnovne škole utvrđuju se ugovorom, u skladu sa aktom o osnivanju.

Ako je osnivač škole Skupština Kantona, obaveze iz predhodnog stava ovog člana u ime Skupštine vrši Vlada Kantona.

Privatna škola može početi sa radom po dobivanju saglasnosti resornog ministarstva za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, u skladu s važećim propisima osigura i druge standarde i uslove koji garantuju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost u skladu sa specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koje u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan Zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Član 12.

Kanton obezbjeđuje sredstva potrebna za osnivanje i rad u skladu sa Pedagoškim standardima za odgoj i osnovno obrazovanje (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) na području Kantona i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za odgoj i osnovno obrazovanje na području Kantona (u daljem tekstu: Normativi).

Osnivač osnovne škole posebno osigurava finansiranje plaća nastavnika, saradnika, konsultanata, njegovatelja i drugih uposlenih, njihovo obrazovanje i obuku, djecu sa posebnim potrebama, radionice, eksperimentalne osnovne škole i školska takmičenja, školske udžbenike i priručnike za obavezno osnovno obrazovanje, aktivnosti organizacija, udruženja i ustanova od interesa za osnovno obrazovanje, prijevoz učenika koji stanuju na udaljenosti većoj od četiri kilometra od škole, održavanje prostora škole, kupovinu školske opreme i učila.

Pedagoške standarde i Normative, iz stava 1. ovog člana, donosi Ministarstvo.

Član 13.

Osnovna škola se može osnovati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 15 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, 9 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 6 odjeljenja za osnovnu muzičku školu;
- je osiguran odgovarajući nastavni kadar u skladu sa nastavnim planovima i programima za odgoj i osnovno obrazovanje;
- su obezbjeđene odgovarajuće školske prostorije, oprema i nastavna sredstva, u skladu sa Normativima;
- su obezbjeđeni uslovi za rad u skladu sa Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može se osnovati i sa manjim brojem učenika i odjeljenja od broja utvrđenog u Pedagoškim standardima ukoliko osnivač utvrdi da postoji poseban interes.

Član 14.

Osnivač je dužan, prilikom osnivanja osnovne škole, da formira komisiju koja će, u skladu sa ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Ako je osnivač osnovne škole Skupština Kantona, komisiju iz stava 1. ovoga člana formira Vlada Kantona.

Član 15.

Osnovna škola se upisuje u registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uslova o sadržaju i o načinu vođenja registra donosi ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: ministar).

Član 16.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uslove iz člana 12. ovog Zakona.

Osnovna škola upisuje se u Sudski registar i danom upisa stiče status pravnog lica.

Član 17.

Provjeru uslova za upis u Registar osnovne škole vrši komisija koju formira ministar, a na zahtjev osnivača.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u registre.

Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine, ako vanredne okolnosti ne nametnu drugačije rješenje.

Član 18.

Osnovna škola koja je upisana u registre, izdaje svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Član 19.

Osnovna škola se briše iz registara kada prestane da ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 20.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene, uz predhodnu saglasnost Ministarstva.

Statusne promjene škola može vršiti na kraju školske godine.

Član 21.

Vlada Kantona, na prijedlog Općinskog vijeća, utvrđuje upisno područje sa kojeg je redovna osnovna škola obavezna da primi školske obveznike.

Redovna osnovna škola može u svom upisnom području organizovati područne škole sa jednim ili više odjeljenja u skladu sa Pedagoškim standardima.

Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni, odnosno školu koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja.

Pohađanje određene škole je obavezno, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je to predviđeno ovim Zakonom.

Učeniku osnovne škole koji je pacijent u bolnici i iz istog razloga ne može pohađati školu gdje je registrovan obrazovanje će biti pruženo u bolnici odnosno u zdravstvenoj ustanovi. Učenik koji stanuje kod kuće ali ne može pohađati zbog teškog oboljenja ili duže bolesti, usluge obrazovanja pružat će škola koja je najbliža njegovom mjestu stanovanja, uz odgovarajuću pomoć koju osiguravaju kvalifikovani nastavnici i uposleni u školi.

Učenik koji stanuje u ustanovi za socijalnu zaštitu pohađa školu koja je najbliža toj ustanovi.

Ministar u saradnji sa općinskim vlastima odobrava upisno područje za svaku javnu osnovnu školu, iz kojeg je ona obavezna primiti djecu kao učenike na način da se za svu djecu omogući pohađanje škole koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja, tako da dijete koje živi u području koje gravitira određenoj osnovnoj školi ima pravo pohađati tu školu. Na početku školovanja učenik se registruje kao učenik osnovne škole koju pohađa, u registru koji škola vodi u te svrhe.

Na zahtjev roditelja djeteta, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od obaveze pohađanja određene škole iz ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se nađe da je to u najboljem interesu djeteta. Prelazak će se izvršiti na osnovu pisanog dokumenta koji se naziva «odobrenje prelaska», a koji direktor škole u kojoj je dijete registrovano šalje direktoru škole u koju učenik prelazi.

Resorno ministarstvo izdaje smjernice za odlučivanje po zahtjevima iz predhodnog stava imajući u vidu da su smjernice u skladu s principima i pravima utvrđenim ovim Zakonom.

Vlada Kantona određuje jednu redovnu osnovnu školu svake treće školske godine na području Kantona za osnovno obrazovanje odraslih.

Učenici po završetku osnovnog obrazovanja imaju pravo konkurisati za prijem u bilo koju srednju školu u BiH, a upis u ove škole zasnivat će se na uslovima jednakopravnog natjecanja.

Škola je dužna osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima u skladu s važećom regulativom, osigurati neophodne uslove za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama ili povratnicima.

Odredbe ovog člana ne odnose se na škole u privatnoj svojini.

Član 22.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola kao javna ustanova u državnoj svojini ima svoj pečat, sa grbom Kantona, koji se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji škola izdaje.

Oblik, veličina i sadržaj pečata utvrđuju se pravilima škole, uz predhodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Član 23.

Osnovne škole mogu sarađivati i međusobno udruživati neke zajedničke poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Član 24.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uslove i zadatke radi kojih je osnovana, ili ako ne postoji potreba za njenim radom.

Kada Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uslove koji su propisani ovim Zakonom, odredit će rok u kojem Osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti Osnivaču prestanak rada škole.

Ako Osnivač ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga o prestanku rada škole provodi postupak brisanja škole iz Registra.

U slučaju prestanka rada osnovne škole, Osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završavanje započetog odgoja i obrazovanja.

Aktom o prestanku rada škole odredit će se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

Donošenjem rješenja o prestanku rada škole pokreće se postupak brisanja škole iz Sudskog registra.

Prestanak rada osnovne škole objavljuje se u Službenim novinama Kantona.

Ukoliko je osnivač osnovne škole Skupština Kantona, prava i obaveze osnivača iz stavova 2. 3. i 4. ovoga člana vrši Vlada Kantona.

Član 25.

Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

Član 26.

Na osnivanje, rad i prestanak rada osnovne škole primjenjuju se opšti propisi o ustanovama, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije propisano.

III ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 27.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaji, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, izvođenje razredne i predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugim oblicima nastave i obezbjeđuje nacionalna ravnopravnost kroz posebne programe za nacionalnu grupu predmeta u osnovnim školama svih oblika svojine.

Nastavne planove i programe za sve vrste škola donosi ministar, u skladu sa zajedničkim jezgrom nastavnih planova i programa, kako to propiše Agencija za nastavne planove i programe i objavljuje ih u «Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde».

Član 28.

U redovnoj osnovnoj školi realizuje se nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i posebno dodatni program za nadarene učenike, nastavni plan i program za odrasle, kao i nastavni plan i program za djecu i mlade sa posebnim obrazovnim potrebama.

Obrazovanje odraslih organizuje se za određene predmete, te za njihov profesionalni i lični razvoj. Nastavni plan i program za odrasle sadržava ciljeve, zadatke i obrazovni sadržaj, sedmični i godišnji broj sati i druge oblike obrazovnog rada kao i način i oblik izvođenja.

Djeca i mladi sa posebnim obrazovnim potrebama stiču obrazovanje u redovnim školama prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima izradit će se za svakog učenika uz obavezno određivanje defektološkog i logopetskog statusa.

Zadovoljavanje posebnih obrazovnih potreba odgovornost je redovnog osoblja škole. Škola može dodatno zaposliti nastavnike i asistente za djecu sa posebnim potrebama, da pomognu u ovakvom radu.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad sa djecom i mladima s posebnim potrebama i druga pitanja, uredit će se Pravilnikom o odgoju i obrazovanju djece s posebnim potrebama u osnovnoj školi. Pravilnik donosi ministar.

Djeca i mladi sa ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kada je nemoguće pružiti obrazovanje u redovnim školama.

Član 29.

U redovnoj osnovnoj školi može se ostvariti i nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju, nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje, nastavni plan i program za nadarene učenike svih vrsta obrazovanja.

Realizacija nastavnih planova i programa iz predhodnog stava vrši se u posebnim odjeljenjima.

Broj učenika u posebnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo može, na zahtjev škole, odobriti organizovanje i rad specijalnih odjeljenja, za obrazovanje učenika sa smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju.

Član 30.

U osnovnoj muzičkoj školi realizuje se nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje.

Osnovno muzičko obrazovanje traje šest godina uz predhodno završenu jednu godinu pripremnog razreda.

Paralelno osnovno obrazovanje može početi nakon završenog drugog razreda osnovne škole.

Član 31.

Broj učenika u odjeljenju utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizovati rad kombinovanih odjeljenja od I do III razreda za istovremeno izvođenje nastave sa više razreda, a najviše za tri razreda.

Osnovna škola može organizovati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, u skladu s Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Ministarstvo.

Član 32.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne godine.

Ministar propisuje školski kalendar za svaku školsku godinu i objavljuje ga najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Nastava u redovnoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realizuju u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u završenom razredu škole, iz predhodnog stava ovog člana, traje 35 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realizuju u okviru 33 nastavne sedmice.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanja državnih i vjerskih praznika, dana nastavnika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim planom rada.

Član 33.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Osnovna škola organizuje nastavni proces, u pravilu, u petodnevnoj radnoj sedmici.

Nastavni čas u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj školi 40 minuta.

Broj časova u toku radne sedmice utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u toku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4 odnosno 20 sati sedmično, a od IV do VI razreda više od 5 časova redovne nastave dnevno, odnosno 25 sati sedmično, i od VII do završnog razreda više od 6 časova redovne odnosno 30 časova sedmično.

Član 34.

Zimski odmor za učenike redovne i specijalne osnovne škole traje četiri sedmice, a ljetni odmor od završetka drugog polugodišta do početka nove školske godine.

Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uslova produžetak zimskog odmora, a najduže jednu radnu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih časova predviđen nastavnim planom i programom i realizovani programski sadržaji.

Osnovna škola će prilikom utvrđivanja rasporeda sati voditi računa o obavljanju neodložnih vjerskih obaveza učenika i nastavnika.

Član 35.

Odgajno-obrazovni rad se ne smije prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev u slučaju elementarnih nepogoda, epidemije i drugih posebno opravdanih razloga, po odluci Ministarstva.

U slučaju prekida nastavnog procesa zbog obustave rada, godišnji fond nastavnih časova, predviđen nastavnim planom i programom, mora biti nadoknađen prije završetka školske godine.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području Kantona je, u pravilu, istovremen i reguliše se kalendarom koji donosi Ministarstvo za svaku školsku godinu.

Član 36.

Osnovna škola je dužna da u toku školske godine ostvari nastavni plan i program, odnosno godišnji fond nastavnih časova.

Ako se utvrdi da osnovna škola, u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, nije ostvarila godišnji fond nastavnih časova, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih časova.

Član 37.

Odgajno-obrazovni rad provodi se, pored nastavnog plana i programa, i na osnovu godišnjeg plana i programa rada škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnji program rada donosi se na osnovu jedinstvene metodologije koju donosi Pedagoški zavod.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće na prijedlog direktora, a donosi školski odbor najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Godišnji program rada škola dostavlja Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

Pismenu saglasnost na godišnji program rada škole daje Pedagoški zavod.

Izveštaj o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Ministarstvu i Pedagoškom zavodu na kraju prvog polugodišta, drugog polugodišta i na kraju školske godine.

Član 38.

Osnovna škola je dužna da u godišnji program ugradi evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te evidenciju ostalog zaposlenog osoblja u školi.

Član 39.

U osnovnoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika radi produblivanja i razvijanja njihovih stvaralačkih sposobnosti, sticanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaj slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom i pravilima škole, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika a sve se to ostvaruje na principu dobrovoljnosti učenika.

Učenička zadruga se može organizovati sa najmanje 30 učenika osnovne škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena radom učenika ili školskih radionica, ne ulaze u ukupan prihod škole i na njih se ne plaća porez, utvrđen kantonalnim i drugim propisima.

Član 40.

U osnovnoj školi se obavezno formira vijeće učenika s ciljem ostvarivanja neposredne saradnje sa organima škole, lokalnom zajednicom i nevladinim organizacijama.

Član 41.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija je funkcija da:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se škola nalazi,
- b) predstavlja stavove učenika školskom odboru škole,
- c) podstiče angažman učenika u radu škole i
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno, ili po zahtijevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se općim aktima škole.

Član 42.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanje, društveno korisni rad škole u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organizuju se i izvode u okviru radnih dana, u skladu sa načelima koje utvrđuje Pedagoški zavod.

Član 43.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredaba ovog Zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika časovima, način ocjenjivanja, formiranje odjeljenja i realizaciji nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Član 44.

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo, a koja su usaglašena sa Agencijom za nastavne planove i programe koja je odgovorna za implementaciju, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvitak zajedničkog jezgra za nastavne planove i programe.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na osnovu koncepcije udžbenika.

Pod školskim udžbenikom kao nastavnim sredstvom podrazumijeva se zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura, koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, izrađena u skladu sa koncepcijom udžbenika.

Za primjenu nastavnog plana i programa moraju se obezbjediti odgovarajući udžbenici.

Član 45.

Osnovna škola ima pravila i druga akta u skladu sa zakonskim propisima i kolektivnim ugovorom koji usvaja školski odbor uz predhodnu saglasnost Ministarstva.

Pravila škole sadrže naročito: naziv, sjedište i pečat škole, podatke o osnivaču, obaveze škole prema osnivaču, djelatnost škole, organ upravljanja (broj članova, način izbora, nadležnost), organ rukovođenja (izbor, prava i obaveze), organ kontrole (izbor, prava i obaveze), sticanje i raspoređivanje sredstva za rad, obavezne akte škole, način ostvarivanja javnosti rada i druga pitanja značajna za rad škole.

V AUTONOMIJA ŠKOLE

Član 46.

U školama je zabranjeno djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka i korištenje školskog prostora u te svrhe.

Član 47.

U školi se omogućava djelovanje samostalnog sindikata zaposlenika osnovnog obrazovanja BiH a preko sindikata škole.

Sindikata škole djeluje u skladu sa sindikalnim potrebama i kolektivnim ugovorom. Djelovanje sindikata škole ne može se ograničiti odlukama organa škole.

Član 48.

Škola uživa odgovarajući stepen autonomije u skladu sa važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika. Škola poštuje slobodu nastavnika da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu se mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu. Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

IV UČENICI

Član 49.

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se u mjesecu maju, na osnovu spiska školskih obveznika, koji školi dostavlja nadležni organ općine, ili zahtjeva roditelja a na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis u specijalnu osnovu školu vrši se od mjeseca maja, a završava se do kraja septembra, na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece sa smetnjama u psihičkom ili tjelesnom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis odraslih u osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Član 50.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovnu osnovnu školu obavlja školska komisija, a sačinjavaju je psiholog ili pedagog i dva nastavnika razredne nastave.

Komisiju iz predhodnog stava imenuje Nastavničko vijeće škole.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u osnovnu školu obavlja školska komisija uz predhodno pribavljeno ljekarsko uvjerenje o psihofizičkoj sposobnosti za pohađanje osnovne škole.

Tokom redovnog školovanja organizuju se sljedeći obavezni ljekarski pregledi:

1. U četvrtom razredu pregled funkcije vida
2. U osmom razredu sistematski pregled

Kao obaveza upisa u redovnu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihofizičkog i tjelesnog razvoja, na osnovu zahtjeva roditelja i mišljenja nastavnika razredne nastave i pedagoga-psihologa škole, najduže do navršenih sedam godina života.

Troškovi ljekarskih pregleda padaju na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 51.

U specijalnu osnovnu školu može se izuzetno upisati i školski obveznik sa navršenih deset godina života, na osnovu mišljenja komisije, iz člana 48. stav 2., uz predhodno pribavljeno ljekarsko uvjerenje za pohađanje osnovne škole.

Tokom redovnog školovanja (u specijalnoj osnovnoj školi), organizuju se sljedeći obavezni ljekarski pregledi:

1. U četvrtom razredu pregled funkcije vida
2. U osmom razredu sistematski pregled.

Troškovi ljekarskih pregleda padaju na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Član 52.

Redovna osnovna škola dužna je da obavi upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog upisnog područja i Ministarstvu podnese izvještaj do 30. juna tekuće godine.

Osnovna škola određena za obrazovanje odraslih podnosi Ministarstvu izvještaj o upisu odraslih, najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Član 53.

Za upis školskih obveznika, redovno pohađanje nastave i uredno izvršavanje obaveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Član 54.

Kada u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika u toj školskoj godini komisiji za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz predhodnog stava ovog člana, učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Član 55.

Osnovna škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje đачku knjižicu koja važi do kraja odgoja i obrazovanja.

Đачka knjižica je javna isprava kojom se u toku osnovnog odgoja i obrazovanja dokazuje status učenika osnovne škole.

Obrazac đачke knjižice propisuje ministar.

Član 56.

Kada dijete promijeni mjesto stanovanja i više ne može jednostavno pohađati školu u kojoj je registrovano, onda škola u upisnom području u kojem dijete tada stanuje upisuje takvo dijete kao učenika.

Kada učenik prelazi iz jedne škole u drugu odredbe u vezi registrovanja učenika primjenjuju se i na tu drugu školu.

Prelazak učenika iz jedne osnovne škole u drugu vrši se na osnovu pisanog akta-prevodnice, koja se dostavlja službenim putem.

Učenici koji su se školovali u drugom kantonu, Republici Srpskoj ili Distriktu Brčko upisuju se u osnovnu školu u odgovarajući razred i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde.

Učenici koji završe pojedine razrede osnovne škole u inozemstvu nastavljaju obrazovanje u sljedećem razredu, uz postupak ekvivalencije svjedodžbe koju vrši Ministarstvo.

Član 57

Kada učenik duže vremena ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, te ne bude ocijenjen, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Polaganjem ispita osnovno obrazovanje mogu steći i odrasli.

U slučaju nepravilno provedenih ispita, nastavničko vijeće može ispit poništiti.

Organizacija, način polaganja i poništavanja ispita bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Član 58

Ocjenjivanje u osnovnoj školi je javno, kontinuirano, opisno i brojčano.

Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju ustanovljuje standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata.

Brojčane ocjene su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) nedovoljan (1). Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Napredovanje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Član 59

Opći uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se na kraju svakog polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit i poslije obavljenog ispita.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utvrđuje odjeljensko vijeće, a na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz stava 4. ovog člana, u pravilu treba potvrditi.

Zaključne ocjene na kraju drugog polugodišta u muzičkoj školi utvrđuje komisija koju formira nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće osnovne škole na kraju polugodišta i na kraju školske godine analizira rad i rezultate rada odjeljenja, odjeljenskih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Član 60

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je postigao opći uspjeh:

- odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,00.

Učeniku koji ima iz jednog ili više nastavnih predmeta zaključenu ocjenu nedovoljan (1) utvrđuje se opći uspjeh nedovoljan (1).

Opći uspjeh učenika utvrđuje se aritmetičkom sredinom iz svih nastavnih predmeta zaokružen na dvije decimale.

Na osnovu općeg uspjeha utvrđuje se opći uspjeh učenika u odjeljenju, razredu i školi.

Učenik završnog razreda koji ima najbolji opći uspjeh proglašava se učenikom generacije škole, a prema pravilniku o izboru učenika generacije (odjeljenja, razreda, škole, općine ili Kantona).

Član 61.

Učenik od IV do VI razreda, koji na kraju godine ima jednu nedovoljnu ocjenu nastavlja obrazovanje u narednom razredu.

Ukoliko učenik završi razred u koji je prešao s jednom nedovoljnom ocjenom smatra se da je završio i predhodni razred.

Ukoliko učenik ne završi razred u koji je prešao s jednom nedovoljnom ocjenom iz bilo kojeg predmeta, upućuje se da ga ponovi.

Učenik od VII do IX razreda koji na kraju drugog polugodišta ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u junskom ili avgustovskom ispitnom roku.

Učenik od VII do IX razreda koji na kraju drugog polugodišta ima tri ili više nedovoljnih ocjena i učenik koji ne položi popravni ispit upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi razred može zadržati status učenika u redovnoj osnovnoj školi do navršene 16. godine života (u specijalnoj osnovnoj školi do navršene 18. godine), a u slučaju neprimjerenog odnosa prema učenju, nastavnicima i drugim učenicima, te školskoj imovini, može, po odluci nastavnčkog vijeća, izgubiti status učenika redovne osnovne škole kada navršši 15 godina života, a u specijalnoj osnovnoj školi kada navršši 17 godina.

Organizacija i način polaganja popravnih ispita bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Član 62.

Roditelj, odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opšti uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavnčkom vijeću škole u roku od tri dana od dana saopštavanja uspjeha učenika.

Nastavnčko vijeće u roku od tri dana odlučuje o prigovoru iz predhodnog stava.

Kada nastavnčko vijeće usvoji prigovor, obrazovat će komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena komisije je konačna.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika u radu komisije.

Član 63.

Učenik koji pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh može jedanput u toku školovanja završiti dva razreda, pod uslovom i na način utvrđen pravilima škole.

Član 64.

U osnovnoj školi se ocjenjuje i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 65.

O završenom osnovnom obrazovanju po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole učeniku se izdaje svjedočanstvo.

Uz svjedočanstvo škola daje na zahtjev roditelja ili učenika uvjerenje o završetku školovanja kao i druga javna dokumenta za čije izdavanje je škola nadležna.

Član 66.

Učeniku koji u toku osnovnog obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se, pored svjedočanstva o završenom osnovnom obrazovanju, u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima.

Obrazac posebne diplome iz predhodnog stava donosi ministar.

Član 67.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh, učeniku koji postiže naročite rezultate u odgojno-obrazovnom procesu i drugim aktivnostima u osnovnoj školi mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uslovima i na način utvrđen pravilima osnovne škole.

Član 68.

Učeniku koji se neprimjerno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, školskoj imovini, kao i neopravdanom izostajanju sa nastave mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika,
- ukor odjeljenskog vijeća,
- ukor direktora,
- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole,
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine (ova mjera se može izreći samo za učenike od VI do IX razreda).

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja. Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika i naknadu počinjene materijalne štete utvrđuje se posebnim propisom koji donosi ministar i pravilima škole.

Član 69.

U slučaju disciplinske mjere koja bi mogla imati značajnog uticaja na školovanje djeteta roditelji ili staratelji učenika mogu podnijeti žalbu školskom odboru u roku od 7 dana od dana izricanja mjere.

Ako roditelj ili staratelj podnese žalbu u skladu sa ovim članom, izvršenje disciplinske mjere odgađa se do odluke po žalbi.

U odlučivanju po žalbi školski odbor u roku od 8 dana, može:

- a) potvrditi odluku
- b) preinačiti odluku i eventualno primijeniti drugu disciplinsku mjeru.

Škola provodi odluku školskog odbora u skladu sa predhodnim stavom.

Ukoliko roditelji ili staratelji učenika nisu zadovoljni odlukom školskog odbora, mogu uputiti žalbu ministru i odluka ministra je konačna.

Član 70.

Osnovna škola je obavezna da, na početku školske godine, upozna učenike sa njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim Zakonom i pravilima škole.

Član 71.

Osnovna škola vodi evidenciju i dokumentaciju o odgojno-obrazovnoj djelatnosti: matičnu knjigu, odjeljske knjige, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Svjedočanstva i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdate od verifikovanih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijeloj teritoriji BiH.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu, koje nije okončano dodjelom svjedočanstava ili diplome, priznaje se bez uslovljavanja za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu na cijeloj teritoriji BiH.

Učenik koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru osnovnog obrazovanja, vrijeme obrazovanja u predhodnom obrazovnom programu priznaje se za dalji nastavak obrazovanja na cijeloj teritoriji BiH u skladu s nastavnim planom i programom i drugim uslovima utvrđenim važećim propisima.

Sadržaj svjedočanstva, uvjerenja, đачke knjižice, lista profesionalne orijentacije i način vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

V PRAVA I OBAVEZE RODITELJA

Član 72.

Roditelji, staratelji i usvojioci, (u daljem tekstu: roditelji), osnovni su vaspitači svoje djece. Roditelji imaju pravo i obavezu starati se o obrazovanju svoje djece. Pravo je roditelja da, u skladu sa njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odaberu vrstu obrazovanja koju će njihova djeca sticati, pod uslovom da je takvim izborom ostvareno pravo djeteta na odgovarajuće obrazovanje. Roditelji imaju pravo odabrati da svoju djecu obrazuju u javnoj ili privatnoj školi.

Ukoliko roditelji upisuju dijete u javnu školu obavezan je poštovati upisno područje. Privatne škole, u pogledu uslova i procedura, osiguravaju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

U ostvarivanju svojih prava, roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od obrazovanja primjerenog njihovom uzrastu i sposobnostima.

Svoje pravo na izbor obrazovanja djece roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promoviraju predrasude na rasnoj, spolnoj, nacionalnoj, jezičkoj, vjerskoj i svakoj drugoj osnovi kao i na način protivan ovom Zakonu.

Član 73.

Roditelji su obavezni svojoj djeci osigurati redovno pohađanje škole tokom perioda obaveznog školovanja. U slučaju nemara i neodgovornog odnosa prema ovoj obavezi roditelji podliježu sankcijama u skladu sa Zakonom.

Pravo i obaveza roditelja je redovno informisanje, konsultovanje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad direktora, nastavnika i drugog osoblja, te kvalitet rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obavezu, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima i putem svojih asocijacija, na svim nivoima odlučivanja, učestvovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcionisanju obrazovnog sistema uopšte.

Član 74.

Roditelji učenika koji pohađaju školu imaju pravo, a škola ima obavezu da ustanovi Vijeće roditelji-škola, čije članove imenuju roditelji učenika. Među članovima Vijeća roditelji-škola mogu biti roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice.

Način i postupak osnivanja će utvrditi grupa zainteresiranih roditelja u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima o obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Detalji o načinu i procedurama rada Vijeća roditelji-škola utvrđuju se općim aktima škole kao i od strane svakog Vijeća nezavisno. Opće aktivnosti Vijeća mogu sadržati slijedeće:

- a) Promoviranje interesa škole u zajednici u kojoj se škola nalazi;
- b) Zastupanje stajališta roditelja učenika u školskom odboru i drugim relevantnim tijelima;
- c) Podržavanje aktivnog sudjelovanja roditelja i zajednice u radu škole;
- d) Informiranje školskog odbora i drugih relevantnih tijela o stajalištima Vijeća kada je to po mišljenju Vijeća neophodno, ili po zahtjevu školskog odbora, ili druge zainteresirane strane, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom;
- e) Biranje i nominiranje predstavnika roditelja za članove školskog odbora;
- f) Učešće u pripremi i realizaciji projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni rad u školi;
- g) Izgradnja komunikacija i odnosa između učenika, učitelja, roditelja i zajednice.

VI NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 75.

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka, viša i srednja stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog saradnika.

Za obavljanje pedagoških, pedagoško-psiholoških i bibliotekarskih poslova osnovna škola ima stručne saradnike-pedagoga i bibliotekara odnosno višeg knjižničara, a može imati psihologa, socijalnog radnika, ljekara, te saradnika-medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih saradnika i saradnika, te obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi, utvrđuje se u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 76.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici biraju se na osnovu konkursa koji raspisuje školski odbor osnovne škole.

Nastavnici i stručni saradnici mogu biti angažovani na određeni vremenski period i bez javnog konkursa u skladu sa Zakonom o radu.

Nastavnici ili stručni saradnici koji nemaju propisane kvalifikacije mogu biti angažovani u školi na određeno vrijeme u skladu sa Zakonom o radu pod uvjetom da se na javni konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

Član 77.

Svi radnici osnovne škole moraju biti ljekarski pregledani do početka nastave za tu školsku godinu.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret Osnivača.

Lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti, ili je prema nalazu stručnog ljekara postalo ovisnik, ne može raditi u osnovnoj školi.

Osoba koja je pravosnažno osuđena za krivično djelo koje obzirom na prirodu tog krivičnog djela, takvu osobu čini nesigurnom ili na drugi način nepodobnom za rad s djecom neće biti imenovana za nastavnika, odnosno uposlena u školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik ili drugi radnik škole obolio od zarazne bolesti, ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, da je alkoholičar ili narkoman, biće udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.

Pravilima škole bliže se određuje postupak prema licu i njegov daljni radni status.

Član 78.

Pravilima osnovne škole, i godišnjim programom rada škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice i korištenje godišnjeg odmora, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 40-satne radne sedmice može imati najviše 25 časova svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može, najduže za jedno polugodište, pod uslovima utvrđenim pravilima škole, imati do 30 časova sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norma časova u nastavi utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Član 79.

Nastavnici koriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora učenika, koji traje najmanje 30 radnih dana.

Dužina korištenja godišnjih odmora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika bliže se reguliše Pravilnikom o radu škole.

Član 80.

Pravo i obaveza nastavnika je da organizuju i obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stalno se stručno usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene ovim Zakonom i aktima škole.

Koncepciju stručnog usavršavanja nastavnika iz predhodnog stava ovog člana utvrđuje ministarstvo.

Nastavnik nema pravo obavljati instrukcije uz nadoknadu za učenike kojima izvodi nastavu.

Član 81.

Rad nastavnika i stručnih saradnika ocjenjuje se jednom u dvije godine ocjenama: naročito se ističe, ističe se, dobar, zadovoljava i ne zadovoljava.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika i stručnih saradnika u osnovnoj školi omogućavaju sticanje zvanja i napredovanje nastavnika i stručnih saradnika pod odgovarajućim uslovima.

Nastavnici mogu steći zvanja mentora, savjetnika ili višeg savjetnika.

Stručni saradnici mogu steći zvanja višeg stručnog saradnika i stručnog savjetnika.

Ocjenjivanje nastavnika i stručnih saradnika vrši direktor škole na osnovu mišljenja Pedagoškog zavoda i kontinuiranog praćenja rada nastavnika.

Ukoliko se nastavnici i stručni saradnici ne pripremaju za rad i stručno ne usavršavaju u skladu sa ovim Zakonom, ocjenjuju se ocjenom «ne zadovoljava».

Nastavnik i stručni saradnik koji bude dva puta ocjenjen ocjenom ne zadovoljava ne može više raditi u nastavi.

Osoba na koju se primjenjuje stav 7. ovoga člana može uputiti zahtjev ministru za povratak u nastavu. Ministar može dozvoliti povratak te osobe u nastavu uzevši u obzir relevantne činjenice navedene u zahtjevu.

Bliže propise o ocjenjivanju i napredovanju nastavnika i stručnih saradnika i sticanja zvanja donosi ministar.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad osnovna škola može takvog nastavnika rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke, koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove, ostvarivat će svoja prava shodno Zakonu o radu.

Član 82.

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik koji prvi put zasniva radni odnos u školi obavezan je da, nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Pripravniku koji ne položi stručni ispit u roku propisanom u prvom stavu, prestaje radni odnos u školi.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav komisije, način polaganja i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju bliže se reguliše propisom koji donosi ministar.

VII PEDAGOŠKO-STRUČNI NADZOR

Član 83.

Pedagoško-stručni nadzor se vrši nad organizacijom, izvođenjem nastave i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređivanja odgojno-obrazovnog rada.

Pedagoško-stručni nadzor, pored ostalog, obuhvata:

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada,
- praćenje, proučavanje i analizu sistema obrazovanja i vaspitanja i predlaganje mjera za njegovo unapređenje i razvoj,
- praćenje i unapređivanje nastavne tehnike i tehnologije i organizovanje obučavanja i usavršavanja nastavnika i saradnika za primjenu novih nastavnih sredstava i nove tehnologije,
- praćenje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, kao i rada direktora i pomoćnika direktora osnovne škole,
- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organizaciji odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Član 84.

Pedagoško-stručni nadzor vrši Pedagoški zavod.

Osnovna škola dužna je da omogući nesmetano obavljanje pedagoško-stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Član 85.

O obavljenom pedagoško-stručnom nadzoru podnosi se izvještaj Ministarstvu, školskom odboru i nastavničkom vijeću osnovne škole.

Vršenje pedagoško-stručnog nadzora bliže se reguliše propisom koji donosi ministar.

VIII UPRAVLJANJE

Član 86.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je školski odbor, a organ rukovođenja je direktor osnovne škole.

Organ kontrole u osnovnoj školi je nadzorni odbor.

Član 87.

Osnovnom školom upravlja školski odbor koji ima pet članova.

Predsjednika i članove školskog odbora imenuje i razrješava Vlada Kantona.

Školski odbor je odgovoran za utvrđivanje i provođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa.

Dva člana školskog odbora bira se iz reda nastavnika i stručnih saradnika na prijedlog nastavničkog vijeća, jedan iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika, na prijedlog vijeća roditelji-škola, jedan iz reda lokalne zajednice na prijedlog te zajednice, a jednog člana bira Vlada Kantona.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda prema popisu stanovništva u BiH 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade. Po isteku jednog mandata člana Odbora od četiri godine, moguć je reizbor na samo još jedan mandat.

Član 88.

Školski odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom Zakonu, obavlja i sljedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika i stručnih saradnika,
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na dalji odgojno-obrazovni rad,
- donosi odluke o broju, organizovanju i ukidanju odjeljenja osnovne škole,
- razmatra ostvarenje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa,
- usvaja izvještaje o finansijskom poslovanju,
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika,
- razmatra odluke i preporuke nastavničkog vijeća i sindikata i vijeća zaposlenika o preduzetim mjerama,
- odlučuje o prigovorima i žalbama radnika,
- vrši i druge poslove utvrđene aktima škole.

Član 89.

Osnovnom školom rukovodi direktor.

Za direktora osnovne škole može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova ispunjava u pogledu stručne spreme i uslove za nastavnika u osnovnoj školi i ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, a ističe se svojim radom, sposobnostima organizacije odgojno-obrazovnog rada škole i u pedagoškoj teoriji i praksi.

Član 90.

Školski odbor raspisuje konkurs za direktora osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima informisanja.

Konkurs za direktora osnovne škole sadrži odgovarajuće uslove iz predhodnog člana, trajanje konkursa, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavještavanja kandidata o rezultatima konkursa.

Direktora osnovne škole imenuje školski odbor na period od četiri godine, uz predhodno mišljenje Ministarstva i saglasnost Vlade Kantona. U slučaju da predloženi kandidat ne dobije saglasnost Vlade Kantona, imenovat će se sljedeći rangirani kandidat koji je najuspješnije prošao otvorenu konkurenciju prema kriterijima konkursa.

Političke, vjerske i rasne pripadnosti ne mogu diskriminatorsno uticati na imenovanje direktora.

Po isteku mandata isto lice može biti ponovo imenovano za direktora osnovne škole na još jedan uzastopni mandat.

Zaposleniku koji je imenovan za direktora osnovne škole, škola u kojoj je bio zaposlen dužna je, na zahtjev takvog zaposlenika, obezbjediti mirovanje njegovih prava i obaveza, a najduže onoliko koliko traje mandat direktora za koji je imenovan.

Član 91.

Ako se na konkursu ne izabere direktor, školski odbor osnovne škole imenuje vršioca dužnosti bez konkursa iz reda zaposlenih nastavnika u školi.

Vršilac dužnosti se imenuje na period od dva mjeseca, i ovo imenovanje na kraći period može se produžiti najduže do šest mjeseci od dana imenovanja, uz predhodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Vršilac dužnosti direktora kao privremeni direktor ima sva prava i obaveze direktora škole.

Član 92.

Direktor osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih Zakonom obavlja i sljedeće poslove:

- stara se za primjenu zakona i opštih akata,
- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada,
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika osnovne škole na određene poslove i zadatke u skladu sa rezultatima rada,
- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole školskom odboru, Osnivaču i Ministarstvu,
- prima u radni odnos ostale zaposlenike,

- sklapa ugovore o radu sa zaposlenicima škole,
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene ovim Zakonom i aktima škole.

Član 93.

Vlada Kantona može predložiti školskom odboru smjenu direktora osnovne škole i prije isteka vremena na koje je imenovan, ako školski odbor ne prihvati izvještaj direktora iz alineje 4. člana 90. ovog Zakona i utvrdi da je odgovoran za neuspjeh u odgojno-obrazovnom radu.

Školski odbor može razriješiti direktora osnovne škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev direktora,
- ako je zbog provođenja odluke ili akta koje je donio došlo do povrede prava radnika ili imovine osnovne škole, kao i ako je njegovim odnosom nanesena šteta učenicima škole, odnosno njihovim roditeljima, starateljima ili društvenoj zajednici,
- u drugim slučajevima predviđenim Zakonom ili aktima osnovne škole.

Član 94.

Osnovna škola, u skladu sa Pedagoškim standardima, može na poslovima rukovođenja, opštim aktom, utvrditi poslove pomoćnika direktora.

Izbor pomoćnika direktora vrši školski odbor, na prijedlog direktora, i uz saglasnost Ministarstva.

Postupak izbora pomoćnika direktora, njegova ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se pravilima škole. Isto lice može biti ponovo imenovano za pomoćnika direktora osnovne škole na još jedan uzastopni mandat.

Član 95.

Organ kontrole poslovanja u osnovnoj školi je nadzorni odbor koji ima tri člana.

Predsjednika i članove nadzornog odbora imenuje Osnivač na period od četiri godine i moguć je reizbor na samo još jedan mandat.

Nadzorni odbor analizira izvještaje o poslovanju osnovne škole, nadzire upotrebu sredstava za rad, pregleda i provjerava zakonitost vođenja knjigovodstvene dokumentacije i obavlja i druge poslove iz domena poslovanja osnovne škole.

Izvještaj o svom radu i nalazima nadzorni odbor, najmanje jednom godišnje, podnosi Osnivaču.

Ukoliko je osnivač osnovne škole Kanton, prava i obaveze iz stava 2. i 4. ovog člana vrši Vlada Kantona.

IX STRUČNI ORGANI

Član 96.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- nastavničko vijeće koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni saradnici škole,
- odjeljsko vijeće koje sačinjavaju nastavnici odjeljenja,
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 97.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor osnovne škole.

Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:

- donosi odluke o realizaciji odgojno-obrazovnog rada,
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj školskom odboru,
- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,
- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija,
- vrši izbor oblika nastave i saglasno tome vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno vrši raspored rada u radnoj sedmici,
- analizira uspjeh učenika i rad odjeljskih vijeća,
- određuje rukovodioce odjeljskih vijeća i stručnih aktiva,
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada,
- imenuje komisije za polaganje ispita,
- razmatra izvještaj o polaganju ispita,
- razmatra izvještaje o izvršenom pedagoško-stručnom nadzoru,
- preduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera,
- odobrava učeniku završavanje dva razreda u toku jedne školske godine,
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika,
- stara se o zajednici učenika škole,
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke,
- imenuje komisiju za upis učenika,
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i aktima škole.

Član 98.

Radom odjeljskog vijeća rukovodi razrednik.

Odjeljsko vijeće obavlja sljedeće poslove:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju,
- prati razvoj učenika,
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika,
- odlučuje o programima za nadarene učenike, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini, ili za pojedinačne grupe učenika, ili učenike pojedinačno,
- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu,

- utvrđuje, u predmetnoj nastavi, zaključne ocjene učenika,
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada,
- vrši i druge poslove utvrđene Zakonom i aktima škole.

Član 99.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni aktivni, čiji su članovi nastavnici određenih nastavnih oblasti.

Stručnim aktivom rukovodi predsjednik stručnog aktiva.

Stručni aktiv obavlja slijedeće poslove:

- prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređenje,
- predlaže izmjene nastavnog plana i programa u skladu sa tehnološkim razvojem i dostignućima u toj oblasti,
- daje prijedlog direktoru u vezi sa podjelom predmeta na nastavnike,
- učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika,
- aktivno učestvuje u radu asocijacije stručnih aktiva osnovnih škola iz iste nastavne oblasti.

Način rada stručnih organa reguliše se poslovníkom o radu stručnih organa škole.

Član 100.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže akti osnovne škole.

X POTREBE I INTERESI KANTONA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Član 101.

Potrebe i interesi Kantona u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovog Zakona, su:

- odgoj i osnovno obrazovanje školskih obveznika u redovnim osnovnim školama,
- odgoj i osnovno obrazovanje školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama,
- osnovno obrazovanje i odgoj učenika u paralelnim osnovnim školama,
- osnovno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama, paralelnim osnovnim školama, odnosno odjeljenjima tog obrazovanja u redovnim školama,
- stručno usavršavanje nastavnika,
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Član 102.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona iz člana 99. ovog Zakona stižu se na način utvrđen Zakonom o ustanovama.

Član 103.

Osnovna škola može sticati prihod i:

- donacijom pravnih, fizičkih lica i od humanitarnih organizacija,
- iz legata, poklona i zavještanja,
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima,
- prodajom intelektualnih usluga,
- prodajom materijalnih dobara, uz saglasnost Osnivača, odnosno Vlade Kantona kada je osnivač osnovne škole Kantona.

Višak prihoda nad rashodima usmjerit će se za pokrivanje materijalnih troškova škole, uz predhodnu saglasnost Osnivača.

XI KAZNE NE ODREDBE

Član 104.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola ako:

1. otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (član 17. stav 2.),
2. izda svjedochanstvo ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (član 18.),
3. izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (član 27. stav 3.),
4. bez odluke organa uprave nadležnog za obrazovanje prekine nastavu (član 35. stav 1.),
5. se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (član 44. stav 1.),
6. ne upiše djecu sa svog upisnog područja u predviđenom roku (član 52. stav 1.),
7. izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima u propisanom roku (član 52. stav 1.),
8. ne uputi učenika na komisiju, najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtjevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu (član 54. stav 1.),
9. ne upiše učenika koji je doselio na područje škole, koju popunjava škola iz koje je došao (član 56. stav 1.),
10. obavi ispite suprotno propisima (član 58. i 62.).

Za prekršaje iz predhodnog stava ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Član 105.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola ako:

1. učenici imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih časova u toku jedne nastavne sedmice, odnosno u toku jednog dana (član 33. stav 4.),
2. ne produži nastavu kada nije realizovani godišnji fond nastavnih časova i realizovani programski sadržaji (član 36. stav 2.),
3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu u predviđenom roku (član 37. stav 3.),
4. ne vrši redovno ocjenjivanje učenika na način utvrđen ovim Zakonom (član 58. stav 1.),
5. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (član 71. stav 1.),
6. ne organizuje ljekarski sistematski pregled radnika prije početka školske godine (član 77. stav 1.),
7. ne izvrši vrednovanje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u predviđenom roku (član 81. stav 1.),

Za prekršaje iz predhodnog stava kaznit će se odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 300 do 800 KM.

Član 106.

Novčanom kaznom od 100 do 500 KM kaznit će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (član 53.).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazne se ponavljaju, a škola je obavezna obavijestiti upravu za socijalnu i dječiju zaštitu u sastavu Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona, radi poduzimanja aktivnosti iz njihove nadležnosti.

XII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 107.

Osnovne škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i akta u skladu s odredbama ovog Zakona, u roku od tri mjeseca od njegovog stupanja na snagu.

Ministar će donijeti slijedeće propise, odnosno njihove izmjene i dopune, i to o:

- postupku utvrđivanja uslova, te o sadržaju i načinu vođenja Registra osnovnih škola,
- osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uslovima obavljanja pedagoško-metodičke prakse u učionici,
- napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika,
- organizaciji i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi,
- sadržaju svjedočanstva, uvjerenja, đачke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi,
- vrednovanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika.

Do donošenja propisa iz ovog člana, odnosno njihovih izmjena i dopuna, primjenjivat će se dosadašnji propisi.

Član 108.

Ministarstvo će donijeti sljedeće podzakonske akte, odnosno njihove izmjene i dopune:

- nastavne planove i programe iz člana 27. ovog Zakona, a do donošenja primjenjuju se važeći nastavni planovi i programi,
- načela za organizovanje ekskurzije, logorovanja, posjete preduzeću i procesu proizvodnje, društveno-korisnog rada i škole u prirodi,
- Pedagoške standarde i Normative iz člana 12 ovog Zakona, a do usvajanja primjenjuju se dosadašnji propisi.

Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovne i osnovne specijalne škole, iz predhodnog stava ovog člana primjenjuju se od I do IX razreda osnovne škole.

Do donošenja akata iz ovog člana, odnosno njihovih izmjena i dopuna, primjenjivat će se dosadašnji propisi.

Član 109.

Nastavnici koji su završili učiteljsku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona, zatečeni su u nastavi i imaju 20 godina staža, mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi.

Nastavnici koji su završili učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu a na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatečeni su u nastavi u školi i imaju manje od 20 godina staža mogu nastaviti rad u toj školi u periodu ne dužem od 4 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 110.

Školske 2004/2005. godine škole će upisati u osmogodišnju školu djecu koja do 01.04.2004. godine navršavaju 6 godina, a u devetogodišnju školu djecu koja do 01.09.2004. godine navršavaju 6 godina života.

Od školske 2005/2006. godine sva djeca dorasla za upis u školu, u skladu sa ovim Zakonom, upisaće se u I razred škole u devetogodišnjem trajanju.

Član 111.

Školska 2003/04. godina završit će se po Zakonu o osnovnom odgoju i obrazovanju («Službene novine BPK Goražde», broj: 02/02) kao i svim podzakonskim aktima proizašlim iz tog Zakona.

Član 112.

Stupanjem na snagu ovog Zakona odnosno početkom njegove primjene, prestaje se primjenjivati Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju («Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde», broj: 02/02), kao i svi podzakonski akti doneseni na osnovu navedenog Zakona.

Član 113.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde».

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

Dr. Alija Begović

Broj: 01-02-260/04

Goražde, 23. aprila 2004. godine

